

References

1. Bytiak, Yu. P., Harashchuk, V. M. and Zui, V. V. (2010), *Administratyvne pravo* [Administrative Law], Pravo, Kharkiv, Ukraine.
2. Yavych, L. S. (1978), *Pravo razvytoho sotsyalystycheskoho obshchestva. Sushchnost y pryntsypi* [The right of a developed socialist society. Essence and principles], Yuryd. lyt., Moskow, Russia.
3. Pohrebniak, S. P. (2008), *Osnovopolozhni pryntsypy prava (zmistovna kharakterystyka)* [Fundamental principles of law (content characteristic)], Pravo, Kharkiv, Ukraine.
4. Shemshuchenko, Yu. S., Burchak, F. H., Tsvietkov, V. V. (1997), *Mizhnarodno-pravovi aspekty Konstytutsii Ukrainy* [International legal aspects of the Constitution of Ukraine], In Yure, Kyiv, Ukraine, pp. 12–14.
5. Koziubra, N. Y. (1979), *Sotsyalystycheskoe pravo y obshchestvennoe soznanye* [Socialist law and social consciousness], Kyiv, Nauk. dumka, Ukraine.
6. Davyd, R. and Zhoffre-Spynozy, K. (1999), *Osnovnye pravovye systemy sovremennosti* [Basic legal systems of the present], Translated by Tumanova, V. A. Mezhdunar. otnosheniya, Moskow, Russia.
7. Yavych, L. S. (1961), *Problemy pravovoho rehulyrovaniya sovetskykh obshchestvennykh otnosheni* [Problems of legal regulation of Soviet social relations.], Yuryd. lyt., Moskow, Russia.
8. Koziubra, M. I. (2015), *Zahalna teoriia prava* [General theory of law], Vaite, Kyiv, Ukraine.
9. Halunko, V., Dikhtievskiy, P., Kuzmenko, O. and Stetsenko, S. (2018), *Administratyvne pravo Ukrainy. Povnyi kurs* [Administrative Law of Ukraine. Full course], OLDI-PLIUS, Kherson, Ukraine.

УДК 339.565:351.88:351.815(477)

DOI <https://doi.org/10.26661/2616-9444-2018-4-09>

Юридичні засоби адміністративно-правового регулювання здійснення експортно-імпортних операцій в Україні

Калниш Д.О.

*Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна
kalnysh_dmytro@ukr.net*

Ключові слова:

адміністративно-правове регулювання, зовнішньоекономічна діяльність, експортно-імпортні операції, ліцензування зовнішньоекономічної діяльності, експортні (імпортні) квоти.

У статті досліджуються юридичні засоби адміністративно-правового регулювання здійснення експортно-імпортних операцій в Україні. Аналізуються основні нормативно-правові акти, які регламентують здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Зазначаються юридичні засоби адміністративно-правового регулювання здійснення експортно-імпортних операцій в Україні в розрізі повноважень суб'єктів, які здійснюють державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Наводиться ряд пропозицій щодо підвищення ефективності адміністративно-правового регулювання здійснення експортно-імпортних операцій в Україні.

Надійшло до редколегії:

18.12.2018

Прийнято до друку: 20.02.2019

Legal means of administrative and legal regulation of the implementation of export-import transactions in Ukraine

Kalnysh D.O.

*Zaporizhzhya national university, Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhya, Ukraine
kalnysh_dmytro@ukr.net*

Key words:

administrative and legal regulation, foreign economic activity, export-import transactions, licensing of foreign economic activity, export (import) quotas.

As of today, foreign economic activity is becoming one of the most important elements of the Ukrainian economy. The implementation of this activity requires proper legal regulation by the state. At the same time, Ukraine's integration into the world economic space requires new approaches to scientific support of the application of the current legislation of Ukraine, the procedure for its adaptation to the norms of international law, in particular, the norms and rules of the World Trade Organization and the rights of the European Union. The implementation of foreign economic activity is the subject of legal regulation of many branches of the law of Ukraine. At the same time, taking into account the principle of sovereignty of the people of Ukraine (the independence of Ukraine in the implementation and regulation of foreign economic activity) and the presence of public interest in its results, in our opinion, administrative law is the leading branch of law that regulates this activity. At the same time, the administrative and legal regulation of the implementation of export-import operations as an integral part of foreign economic activity in Ukraine is not sufficiently highlighted in recent studies and publications, therefore the coverage of the theoretical and legal basis of the administrative and legal regulation of the implementation of export-import operations is the purpose of this publication. The article studies legal means of administrative and legal regulation of the implementation of export-import transactions in Ukraine. The basic normative-legal acts regulating the implementation of foreign economic activity are analyzed. The legal means of administrative-legal regulation of the implementation of export-import operations in Ukraine are indicated in the context of the powers of the subjects that are subject to state regulation of foreign economic activity. Specifics and a number of proposals aimed at improving the efficiency of administrative and legal regulation of the implementation of export-import transactions in Ukraine are indicated. In general, Ukraine should be systematized regulatory legal acts that regulate the procedure for the implementation of export-import operations in Ukraine for example, by incorporating the relevant provisions of separate laws of Ukraine into the section of the Economic Code of Ukraine devoted to foreign economic activity; it will be appropriate to review the existing legal means of administrative-legal regulation of the implementation of export-import operations for the purpose of compliance with their international treaties of Ukraine; eliminating duplication of powers of the state authorities that regulate the implementation of foreign economic activity, specifying the powers of the Antimonopoly Committee of Ukraine in this area, will promote the implementation of the principles of good governance in the field of economy etc.

Відповідно до ч. 1 ст. 10 Господарського кодексу України, зовнішньоекономічна політика є одним з основних напрямів економічної політики України, вона спрямована на регулювання державою відносин суб'єктів господарювання з іноземними суб'єктами господарювання та захист національного ринку і вітчизняного товаровиробника [1].

Адміністративно-правове регулювання здійснення зовнішньоекономічної діяльності є складовою частиною публічного адміністрування в сфері економіки [2, с. 403]. Враховуючи принцип суверенітету народу України (самостійність України при здійсненні та регулюванні зовнішньоекономічної діяльності) та наявність публічного інтересу в її результатах, на нашу думку, адміністративне право є провідною галуззю права, яка здійснює регулювання здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Адміністративно-правове регулювання здійснення зовнішньоекономічної діяльності досліджували такі вчені-адміністративісти України, як: В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, А.І. Берлач, Ю.П. Битяк, Л.Р. Біла-Тіунова, В.М. Гаращук, О.П. Гетманець, В.К. Гіжевський, Є.В. Додін, О.Т. Зима, Т.Є. Кагановська, С.В. Ківалов, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, В.Т. Комзюк, Б.А. Кормич, Т.М. Кравцова, О.С. Крущук, Ю.Д. Кунев, П.С. Лютіков, С.А. Магда, Р.С. Мельник, А.С. Мостовий, В.П. Нагребельний, В.Я. Настюк, В.Ф. Опришко, Д.В. Приймаченко, В.В. Прокопенко, А.В. Рабінович, І.В. Розпутенко, О.Л. Соколенко, Ю.С. Шемшученко, М.Г. Шульга та інші [3].

Разом з тим, адміністративно-правове регулювання здійснення експортно-імпортних операцій як складової частини зовнішньоекономічної діяльності в Україні недостатньо висвітлено в останніх дослідженнях і публікаціях, тому метою даної публікації є дослідження та висвітлення юридичних

засобів адміністративно-правового регулювання здійснення експортно-імпортних операцій в Україні.

За результатами аналізу положень ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» та ст.ст. 74, 82 Митного кодексу України ми дійшли висновку про те, що експортно-імпортними операціями в Україні є – вид зовнішньоекономічної діяльності, продаж/купівля товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності з переміщенням цих товарів через митний кордон України [4; 5].

Натомість, адміністративно-правове регулювання здійснення експортно-імпортних операцій – це правове регулювання суспільних відносин, пов'язаних зі здійсненням експортно-імпортних операцій, за допомогою норм та юридичних засобів адміністративного права України.

Станом на сьогодні, правові засади здійснення експортно-імпортних операцій в Україні встановлюються нормами: Конституції України [6], Господарського кодексу України [1], Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [4], Митного кодексу України [5], інших законів України та підзаконних нормативно-правових актів, прийнятих уповноваженими суб'єктами владних повноважень.

Перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні (зокрема, здійснення експортно-імпортних операцій) зазначені в Постанові Верховної Ради України «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України» від 14.04.2016 року № 1099-VIII [7], Постанові Кабінету Міністрів України «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2019-2021 роки» від 11.07.2018 року № 546 [8], Розпорядженні Кабінету Міністрів України «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану

пріоритетних дій Уряду на 2017 року» від 03.04.2017 року № 275-р [9].

При цьому, вчені-адміністративісти, звертають увагу на те, що в Україні існує занадто велика кількість нормативно-правових актів, які регламентують здійснення зовнішньоекономічної діяльності [10, с. 25; 11, с. 146].

Також порядок здійснення зовнішньоекономічної діяльності встановлюється нормами та правилами Світової організації торгівлі та правом Європейського Союзу, зобов'язання з дотримання яких наша держава в черговий раз підтвердила шляхом підписання та ратифікації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 року [12]. При цьому, відповідно до ч. 2 ст. 50 Господарського кодексу України, у разі якщо чинним міжнародним договором, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України, встановлено інші правила щодо підприємництва, ніж ті, що передбачено законодавством України, застосовуються правила міжнародного договору [1].

Крім загальних принципів господарювання, передбачених Господарським кодексом України [1], експортно-імпортні операції здійснюються на основі таких принципів зовнішньоекономічної діяльності в Україні як, зокрема: принцип верховенства закону, що полягає у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності тільки законами України, забороні застосування підзаконних актів та актів управління місцевих органів, що у будь-який спосіб створюють для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності умови менш сприятливі, ніж ті, які встановлені законами України; принцип захисту інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, який полягає у тому, що Україна здійснює захист державних інтересів України як на її території, так і за її межами лише

відповідно до законів України, умов підписаних нею міжнародних договорів та норм міжнародного права; принцип юридичної рівності і недискримінації, що полягає у забороні будь-яких, крім передбачених законом, дій держави, результатом яких є обмеження прав і дискримінація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а також іноземних суб'єктів господарської діяльності [4].

В Україні діє розгалужена система юридичних засобів адміністративно-правового регулювання здійснення експортно-імпортних операцій.

Основним юридичним засобом адміністративно-правового регулювання здійснення експортно-імпортних операцій в Україні залишається прийняття нормативно-правових актів уповноваженими суб'єктами владних повноважень.

Відповідно до ч. 3 ст. 377 Господарського кодексу України, загальні умови та порядок здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами господарювання визначаються Господарським кодексом України, Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність» та іншими нормативно-правовими актами [1].

При цьому, нормативно-правові акти, які регулюють здійснення експортно-імпортних операцій в Україні відрізняються один від одного за суб'єктом їх прийняття та юридичною силою.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 92 Конституції України, засади зовнішньоекономічної діяльності визначаються виключно законами України [6]. Крім того, відповідно до ч. 3 ст. 17 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», перелік товарів, експорт (імпорт) яких через територію України забороняється, визначається виключно законами України [4]; відповідно до ч. 2 ст. 238 Господарського кодексу України, адміністративно-господарські санкції (в тому числі за порушення у сфері

зовнішньоекономічної діяльності) можуть бути встановлені виключно законами [1] тощо. Прийняття, зміна та скасування законів, що стосуються зовнішньоекономічної діяльності належить до компетенції Верховної Ради України.

Крім Верховної Ради України, на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, нормативно-правові акти, які регулюють здійснення експортно-імпортних операцій в Україні, можуть приймати також й інші суб'єкти владних повноважень.

При цьому, відповідно до ст. 2 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», підзаконні акти та акти управління місцевих органів, що у будь-який спосіб створюють для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності умови менш сприятливі, ніж ті, які встановлені законами України, не підлягають застосуванню. Забороняється втручання суб'єктів владних повноважень у зовнішньоекономічну діяльність її суб'єктів у випадках, не передбачених законом, в тому числі і шляхом видання підзаконних актів, які створюють для її здійснення умови гірші від встановлених в законі (ст. 5, ч. 3 ст. 8 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність») [4]. Крім того, відповідно до ч. 3 ст. 18, ч. 2 ст. 25 Господарського кодексу України, органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, крім випадків передбачених законом [1].

Також слід звернути увагу на те, що нормативно-правові акти, що регулюють зовнішньоекономічну діяльність і відповідно до закону є регуляторними актами, мають розроблятися, розглядатися, прийматися та оприлюднюватися з урахуванням вимог Закону України «Про засади

державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [13].

Також, відповідно до ч. 3 ст. 7 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні здійснюється за допомогою передбачених в законах України актів тарифного і нетарифного регулювання, які видаються державними органами України в межах їх компетенції; заходів оперативного регулювання (валютно-фінансового, кредитного та іншого) в межах законів України.

При цьому, відповідно до ч. 4 ст. 7 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», забороняється регулювання зовнішньоекономічної діяльності прямо не передбаченими у ст. 7 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» актами і діями державних і недержавних органів [4].

Відповідно до ч. 1 ст. 4 Митного кодексу України, заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності – це заходи не пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, встановлені відповідно до закону заборони та/або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, суспільної моралі, на охорону здоров'я та життя людей і тварин, охорону навколишнього природного середовища, захист прав споживачів товарів, що ввозяться в Україну, а також на охорону національної культурної та історичної спадщини. Заходами тарифного регулювання є відповідно заходи, пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, які здійснюються органами доходів і зборів (Державною фіскальною службою України, а після її реорганізації – Державною митною службою України) [5].

Таким чином, до заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в

Україні відносяться, зокрема: реєстрація або акредитація представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність на території України (ст. 5 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»); ліцензування зовнішньоекономічних операцій, встановлення експортних (імпортних) квот (ст. 16 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»); заходи, які здійснюються у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії інших держав, митних союзів або економічних угруповань (ст. 29 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність») [4]; державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів) (може бути запроваджена Кабінетом Міністрів України відповідно до ч. 1 ст. 383 Господарського кодексу України) [1]; ряд заходів, передбачених Законом України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» [14], Законом України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» [15], Законом України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» [16]; контроль і нагляд за господарською діяльністю суб'єктів господарювання у сфері зовнішньоекономічної діяльності з питань технологічної, економічної, екологічної та соціальної безпеки (ч. 3 ст. 15, ч. 3 ст. 19 Господарського кодексу України, Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності») [1; 17]; адміністративно-господарські санкції (ст.ст. 238-250 Господарського кодексу України) [1] тощо.

Відповідно до ч. 1 ст. 16 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», ліцензування зовнішньоекономічних операцій – це комплекс адміністративних дій уповноваженого суб'єкта владних повноважень з надання дозволу на здійснення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності експорту (імпорту) товарів. Ліцензування експорту (імпорту) товарів здійснюється

у формі автоматичного або неавтоматичного ліцензування. Автоматичне ліцензування стосується надання дозволу суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких не встановлюються квоти (кількісні або інші обмеження). Неавтоматичне ліцензування стосується надання дозволу суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких встановлюються певні квоти (кількісні або інші обмеження). Квота експортна (імпортна) – це граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях. Стосовно кожного виду товару може встановлюватися лише один вид ліцензії. Відповідно до ч. 5 ст. 11 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», забороняється одночасне застосування щодо одного й того ж товару податку на експорт і імпорт та режиму ліцензування і квотування експорту, за винятком випадків встановлення режиму ліцензування і квотування як заходу у відповідь на дискримінаційні дії інших держав [4].

Відповідно до ст. 116 Конституції України, здійснення зовнішньоекономічної діяльності України, митної справи, організовує і забезпечує Кабінет Міністрів України [6].

До повноважень Кабінету Міністрів України належить, зокрема: прийняття рішень про застосування режиму ліцензування експорту (імпорту) товарів, у тому числі встановлення квот (кількісних або інших обмежень) з визначенням переліку конкретних товарів, експорт (імпорт) яких підлягає ліцензуванню, періоду дії ліцензування та кількісних або інших обмежень щодо кожного товару (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких

підлягає ліцензуванню, та квот на 2019 рік» від 27.12.2018 року № 1136) [18]; встановлення розміру збору за видачу ліцензій суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності; прийняття рішення про застосування заходів у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії щодо України з боку держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором та/або державою-окупантом. Крім того, Кабінет Міністрів України відповідальний за координацію діяльності центральних органів виконавчої влади щодо забезпечення провадження зовнішньоекономічної діяльності (ч. 2 ст. 9 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність») [4].

Крім Кабінету Міністрів України, основними суб'єктами, які здійснюють державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, є також: центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку (Міністерство економічного розвитку і торгівлі України), Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі.

Відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, зокрема: проводить антидемпінгові, антисубсидійні та спеціальні розслідування у порядку, визначеному законами України; готує подання до Кабінету Міністрів України про застосування режиму ліцензування експорту (імпорту) товарів, у тому числі встановлення квот (кількісних або інших обмежень); видає ліцензії суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності; приймає рішення про накладення штрафу на суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності за здійснення ними операцій без відповідних ліцензій; забезпечує проведення єдиної зовнішньоекономічної політики при здійсненні суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності виходу на зовнішній ринок, координацію їх зовнішньоекономічної діяльності; здійснює контроль за додержанням всіма

суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності чинних законів України та умов міжнародних договорів України.

До повноважень Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі належить, зокрема: прийняття рішення про порушення і проведення антидемпінгових, антисубсидійних або спеціальних розслідувань та застосування відповідно антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів; прийняття рішення запровадження режиму ліцензування у разі застосування захисних заходів щодо захисту вітчизняного товаровиробника.

Крім зазначених органів державної влади, відповідно до ст. 9 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності здійснюють також: Національний банк України (регулює здійснення валютних операцій, пов'язаних з експортом та імпортом товарів), Антимонопольний комітет України (здійснює контроль за додержанням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції), органи місцевого самоврядування, інші суб'єкти владних повноважень у випадках, передбачених законами України.

Крім того, відповідно до ч. 2 ст. 7 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», регулювання зовнішньоекономічної діяльності (в тому числі здійснення експортно-імпортних операцій) в Україні здійснюється також: недержавними органами управління економікою (товарними, фондовими, валютними біржами, торговельними палатами, асоціаціями, спілками та іншими організаціями координаційного типу), що діють на підставі їх статутних документів; самими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на підставі відповідних координаційних угод, що укладаються між ними [4].

Таким чином, можна дійти висновку про те, що існує розгалужена

система юридичних засобів адміністративно-правового регулювання здійснення експортно-імпорتنих операцій в Україні, основу якої складають нормативно-правові акти, які регулюють порядок здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні (зокрема, Господарський кодекс України, Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність») та передбачені законами України акти тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

За результатами дослідження, нами напрацьовано ряд пропозицій щодо підвищення ефективності адміністративно-правового регулювання здійснення експортно-імпорتنих операцій в Україні. На нашу думку: 1) має бути проведено систематизацію нормативно-правових актів, які

регламентують порядок здійснення експортно-імпорتنих операцій в Україні, наприклад, шляхом включення відповідних положень окремих законів України до розділу Господарського кодексу України, присвяченого зовнішньоекономічній діяльності; 2) буде доречно переглянути існуючі юридичні засоби адміністративно-правового регулювання здійснення експортно-імпорتنих операцій на предмет відповідності їх міжнародним договорам України; 3) усунення дублювання повноважень органів державної влади, які регулюють здійснення зовнішньоекономічної діяльності, конкретизація повноважень Антимонопольного комітету України в зазначеній сфері, сприятиме впровадженню принципів належного врядування в сфері економіки.

Література

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.
2. Гриценко І.С. Загальне адміністративне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 565 с.
3. Коломoeць Т.О., Колпаков В.К. Адміністративно-правова освіта у персоналіях: довідник. Київ: Ін Юре, 2015. 352 с.
4. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. Ст. 377.
5. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 48. Ст. 552.
6. Конституція України 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
7. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України: Постанова Верховної Ради України від 14 квітня 2016 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 32. Ст. 1260.
8. Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2019-2021 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/546-2018-п>.
9. Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2017 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-р>.
10. Кіян О.В. Межі адміністративно-правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. *Митна справа*. 2014. № 4 (94). С. 21-26.

11. Скрыбіна Д.С. Механізм державного регулювання інноваційних технологій у сфері зовнішньоекономічної діяльності. *Право та державне управління*. 2015. № 3 (20). С. 145-150.
12. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
13. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 9. Ст. 79.
14. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон України від 22 грудня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 11. Ст. 78.
15. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 9. Ст. 65.
16. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 12. Ст. 80.
17. Про технічні регламенти та оцінку відповідності: Закон України від 15 січня 2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 14. Ст. 96.
18. Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2019 рік: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1136-2018-п>.

References

1. “The Commercial Code of Ukraine”: Law of Ukraine dated on January 16, 2003, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2003, no. 18, art. 144.
2. Gritsenko, I.S. (2015), *Zagalne administratyvne pravo: pidruchnyk* [General administrative law: textbook], Yuricom Inter, Kyiv, Ukraine.
3. Kolomoets, T.O. and Kolpakov, V.K. (2015), *Administratyvno-pravova osvita u personaliyah: dovidnyk* [Administrative-legal education in personalities: directory], In Yure, Kyiv, Ukraine.
4. “On Foreign Economic Activities”: Law of Ukraine on April 16, 1991, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 1991, no. 29, art. 377.
5. “The Customs Code of Ukraine” on March 13, 2012, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2012, no. 48, art. 552.
6. “The Constitution of Ukraine” dated August 28, 1996, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
7. “On the Program of activity of the Cabinet of Ministers of Ukraine”: Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine on April 14, 2016, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2016, no. 32, art. 1260.
8. “On Approval of the Forecast of Economic and Social Development of Ukraine for 2019-2021”: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on July 11, 2018, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/546-2018-п>.
9. “On approval of the medium-term plan of the Government`s priority actions by 2020 and the Plan of priority actions of the Government in 2017”: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine on April 3, 2017 № 275-п, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-п>.

10. Kyian, O.V. (2014), "Borders of administrative and legal regulation of foreign economic activity", *Mytna sprava*, no. 4 (94), pp. 21-26.
11. Scriabina, D.S. (2015), "The mechanism of state regulation of innovative technologies in the field of foreign economic activity", *Pravo ta derzhavne upravlinnya*, no. 3 (20), pp. 145-150.
12. Association Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and their member states, of the one part, and Ukraine, of the other part on June 27, 2014, available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
13. "On the Principles of Regulatory Policy in Economic Activity": Law of Ukraine on September 11, 2003, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2004, no. 9, art. 79.
14. "On Application of Special Measures to Ukrainian Imports": Law of Ukraine on December 22, 1998, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 1999, no. 11, art. 78.
15. "On Protection of the National Producer against Dumped Imports": Law of Ukraine on December 22, 1998, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 1999, no. 9, art. 65.
16. "On Protection of the National Producer against Subsidized Imports": Law of Ukraine on December 22, 1998, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 1999, no. 12, art. 80.
17. "On Technical regulations and conformity assessment": Law of Ukraine on January 15, 2015, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2015, no. 14, art. 96.
18. "On approval of the list of goods, the export and import of which is subject to licensing, and quotas for 2019": Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on December 27, 2018, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1136-2018-п>.

УДК 342:005.25:331.101.3:005.83

DOI <https://doi.org/10.26661/2616-9444-2018-4-10>

Стимулювання у службовому праві як різновид адміністративної процедури

Титаренко М.В.

Запорізький національний університет

Ключові

стимулювання, службове право, адміністративна процедура, стимул, ознаки, різновид, співвідношення.

слова:

У статті обґрунтовується доцільність розгляду стимулювання у службовому праві як різновид адміністративної процедури. На підставі аналізу різноманітних джерел відзначається різноваріативність підходів вчених-юристів до співвідношення стимулів та стимулювання (від помилкового ототожнення й до розгляду як засобу спонукання та послідовності дій щодо застосування відповідного засобу), обґрунтовується їх нерозривний зв'язок і співвідношення як засобу і процесу застосування відповідного засобу. Автор звертає увагу на наукову дискусію щодо галузевої належності стимулювання як виду правової процедури й стверджує, що йому притаманні ознаки адміністративної процедури. Аналіз наявних джерел дозволяє виокремити загально правовий підхід до виділення ознак стимулювання та вузькоспеціалізований підхід, який дозволяє виділити ознаки заохочуваного стимулювання й розгляду його в якості різновиду адміністративної процедури. У роботі аналізуються найпоширеніші підходи щодо доктринального виділення ознак адміністративної процедури,

Надійшло до редколегії:

17.12.2018

Прийнято до друку: 22.02.2019